

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/372/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816205940
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3816205940.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitana, PhD., v spore žalobcu: D., zastúpeného D. proti žalovanému: F., zastúpenému A., o zaplatenie 13.226,40 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č.k. 16C/89/2016-112 zo dňa 03. augusta 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zamietnutou žalobou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 13.226,40 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne od 22.04.2015 do zaplatenia s odôvodnením, že na základe písomného plnomocenstva vykonal v prospech žalovaného právne služby - zastupovanie v konaní pred Okresným súdom Prievidza vedenom pod sp. zn. 16C/94/2004, za ktoré si odmenu vyúčtoval v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. faktúrou č. XX/XX/XXXX zo dňa 07.04.2015, splatnou dňa 21.04.2015 v sume 13.626,40 eur.

1.2 Zamietnutie žaloby súd prvej inštancie zdôvodnil tým, že žalobca ako advokát a žalovaný ako klient uzavreli zmluvu o poskytovaní právnej pomoci z 01.12.2003, pričom predmetom tejto zmluvy v zmysle článku II. bolo poskytovanie právnej pomoci a služieb advokátom, spočívajúcej v príprave a spisovaní písomností právneho charakteru, v poskytovaní právnych porád a konzultácií v rámci vybavovania právnej agendy klienta, komplexné vybavovanie právnej agendy klienta, v zastupovaní klienta na základe plnej moci udelennej osobitne pre každý prípad pred štátnymi a inými orgánmi, inými inštitúciami, organizáciami, občanmi a pod. V článku III. bod 1 sa dohodlo, že za poskytnutú právnu pomoc a služby sa klient zaväzuje platiť advokátovi mesačnú paušálnu odmenu vo výške 15.000,- Sk. V článku III. bod 2 sa klient zaviazal popri odmene poskytnúť advokátovi vynaložené hotové výdavky, týkajúce sa súdnych poplatkov, výdavkov na znalecké posudky a kolky. V článku III. bod 3 sa dohodlo, že dohodnutú paušálnu odmenu si bude advokát účtovať na základe ním vystavenej mesačnej faktúry. V článku V. sa dohodlo, že táto zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú, nadobúda platnosť dňom 01.12.2003, zmluvu možno zmeniť alebo zrušiť dohodou zmluvných strán vždy k poslednému dňu v mesiaci a všetky zmeny zmluvy musia byť vykonané písomnou formou. Dodatkom č. 1 z 26.01.2004 sa do článku III. zmluvy doplnilo, že za plnenie mimoriadnych úloh a úloh nad rámec dohodnutých zmluvou môže klient výšku dohodnutej mesačnej odmeny primerane zvýšiť. Dodatkom č. 2 z 31.08.2006 bol článok III. zmluvy nahradený novým znením: 1/ Za poskytnutú právnu pomoc a služby sa klient zaväzuje platiť advokátovi odmenu podľa počtu účelne vynaložených hodín na vybavenie veci (hodinová odmenu); výška hodinovej odmeny je 500,- Sk. 2/ Klient sa zaväzuje popri odmene poskytnúť advokátovi vynaložené

výdavky týkajúce sa vybavovanej veci, najmä náhrady za súdne a ostatné poplatky, cestovné, poštovné a telefónne výdavky a pod. 3/ Dohodnutú odmenu si bude advokát účtovať za mesiac, v ktorom došlo k poskytnutiu právnej pomoci a služieb na základe ním vystavenej faktúry po odsúhlasení štatutárnym zástupcom klienta. V liste, adresovanom žalobcovi z 13.11.2015, E.. A. G. potvrdil, že počas jeho výkonu funkcie riaditeľa došlo k ukončeniu poskytovania právnych služieb na základe osobitnej ústnej dohody mesiacom apríl 2011, kedy zmluvný vzťah zanikol.

1.3 Aplikujúc na zistený skutkový stav ustanovenia § 261 ods. 1, ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31.01.2013, § 2 ods. 1, ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 31.12.2004, § 1 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom od 01.01.2005 súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade medzi sporovými stranami nejde o obchodnoprávny, ale o občianskoprávny vzťah, pretože žalovaného ako subjekt, ktorého zriaďovateľom je od 01.01.2003 Trenčiansky samosprávny kraj, v čase uzavretia zmluvy nebolo možné považovať za podnikateľa a nie je naplnená ani podmienka, že by obsahom zmluvy bolo uspokojovanie verejných potrieb, pretože konečným prijímateľom poskytovaných služieb nie je verejnosť, ale samotný klient, teda žalovaný. Z článku II zmluvy o poskytovaní právnej pomoci podľa názoru súdu prvej inštancie vyplýva, že zmluva sa vzťahuje aj na zastupovanie klienta na základe plnej moci udelennej osobitne pre každý prípad pred štátnymi a inými orgánmi, medzi ktoré nesporne je potrebné zaradiť i súd. Odmeňovanie bolo touto zmluvou dohodnuté do 31.08.2006 paušálnou odmenou vo výške 15.000,- Sk mesačne a s účinnosťou od 01.09.2006 v zmysle dodatku č. 2 podľa počtu účelne vynaložených hodín na vybavenie veci, teda hodinovou odmenou v sume 500,- Sk. Aj z vyjadrenia žalobcu v tejto veci vyplynulo, že žalobca do apríla 2011 v jednotlivých prílohách k faktúre, ktorou si účtoval odmenu za právne služby hodinovou sadzbou, uvádzal aj tie úkony, ktoré vykonal v konaní 16C/94/2004 a uznal, že hodinovú odmenu za tieto úkony v spore 16C/94/2004 do apríla 2011 má uhradenú. Keďže medzi zmluvnými stranami bola zmluvou o poskytovaní právnej pomoci dohodnutá zmluvná odmena, žalobcovi nepatrí tarifná odmena. Podľa § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne. Preto súd posúdil skončenie zmluvy ústnou dohodou, ku ktorému malo dôjsť v apríli 2011, ako neplatné, keďže je v rozpore so zákonom, a to v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

1.4 Pokiaľ ide o hodinovú odmenu, keďže žalovaný vzniesol námietku premlčania, súd prvej inštancie konštatoval, že podľa zmluvy (v znení dodatku č. 2) mal od 01.09.2006 žalobca dohodnutú odmenu účtovať za mesiac, v ktorom došlo k poskytnutiu právnej pomoci a služieb, na základe ním vystavenej faktúry po odsúhlasení štatutárnym zástupcom klienta. V zmysle § 101 Občianskeho zákonníka je premlčacia doba trojročná, preto nárok na odmenu žalobcu za úkony vykonané do 06.05.2013 sú premlčané, keďže žaloba bola podaná na súd 06.05.2016. Nepremlčané zostali odmeny za nasledovné úkony právnej služby: vyjadrenie odporcu 1/ k znaleckému posudku (07.10.2013) v časovom trvaní podľa špecifikácie žalobcu 1 hodina, preštudovanie znaleckého posudku - 2 hodiny, pojednávanie 12.12.2013 - 1 hodina, odvolanie odporcu 1/ - 1 hodina, preštudovanie podkladov - 2 hodiny, vyjadrenie odporcu 1/ k odvolaniu navrhovateľky - 1 hodina, preštudovanie podkladov - 2 hodiny, pojednávanie KS Trenčín 12.02.2015 - 2 hodiny, príprava na pojednávanie - 2 hodiny, spolu teda 14 hodín x dohodnutá hodinová odmena á 500,- Sk (16,60 eur), čo predstavuje spolu 232,40 eur. Ďalej mal žalobca v zmysle článku III bod 2 zmluvy o poskytovaní právnej pomoci nárok na náhradu režijného paušálu, a to za dva úkony v roku 2013 á 7,81 eur, za dva úkony v roku 2014 á 8,01 eur, za úkon v roku 2015 á 8,39 eur, t. j. spolu z titulu režijného paušálu 40,03 eur, z titulu náhrady za stratu času v zmysle § 17 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za účasť na pojednávaní na KS v Trenčíne za 6 polhodín á 13,98 eur, t. j. 83,88 eur a ďalej nárok na náhradu cestovných výdavkov podľa § 15 a § 16 ods. 4 citovanej vyhlášky za účasť na pojednávaní na KS v Trenčíne základná náhrada 120 km x 0,183 eur, čo predstavuje 21,96 eur, náhrada za pohonné hmoty 120 km x 0,06 x 1,234, čo predstavuje 8,88 eur, spolu 154,75 eur. Celkom odmeny a náhrady spolu 387,15 eur. V konaní bolo preukázané, že na základe faktúry č. XX/XX/XXXX z 27.11.2012 bola žalobcovi poskytnutá záloha v súvislosti s uvedeným sporom vo výške 400 eur, na základe čoho súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi bola vyplatená dohodnutá odmena vrátane vynaložených nákladov v celom rozsahu, preto žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

2. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca včas odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec

mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že súd prvej inštancie posúdil vec tak, že v danom prípade nejde o obchodný, ale o občianskoprávny vzťah napriek tomu, že žalobca konal v prospech žalovaného na základe osobitného splnomocnenia, ktoré mu žalovaný udelil. Žalobca preto v súlade s týmto splnomocnením vykonával zastúpenie žalovaného podnikateľským spôsobom pre iný podnikateľský subjekt, ktorým žalovaný v rozhodnom čase bol - svedčí o tom skutočnosť, že vykonával okrem poskytovania zdravotnej starostlivosti aj rôzne iné podnikateľské činnosti zamerané na dosahovanie zisku. Preto ich vzájomný vzťah mal súd podľa žalobcu kvalifikovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka o mandátnej zmluve. Z dokazovania pred súdom prvej inštancie je nepochybné, že sporové strany ukončili právoplatne zmluvu o právnej pomoci v mesiaci apríl 2011, kedy aj v súlade s týmto ukončením žalobca naposledy účtoval žalovanému právne služby.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolanie žalobcu nespĺňa zákonom požadované náležitosti podľa § 363 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a má byť podľa názoru žalovaného odmietnuté. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie správne konštatoval, že predmetný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je občianskoprávnym vzťahom, pričom inštitút plnej moci, ktorým argumentuje žalobca, sa používa ako vo vzťahoch obchodnoprávných, tak aj občianskoprávných. Tvrdenie, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy o poskytovaní právnej pomoci vykonával okrem poskytovania zdravotnej starostlivosti aj iné podnikateľské činnosti zamerané na dosahovanie zisku, žalobca ničím nepodložil, avšak dosahovanie zisku nebolo účelom založenia žalovaného ako príspevkovej organizácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a nie je ani účelom jeho existencie. Uvedené navyše nemá nič spoločné s predmetom zmluvy o poskytovaní právnych služieb, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným. Žalovaný trvá na svojom tvrdení, že v rozhodnom čase nespadal pod subjekty podliehajúce režimu Obchodného zákonníka. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Žalobca v ďalšom písomnom vyjadrení uviedol, že návrh žalovaného, aby odvolací súd odvolanie žalobcu odmietol, nie je dôvodný. K námietke žalovaného, že žalobca nepredložil súdu prvej inštancie dôkaz o tom, že žalovaný vykonával a vykonáva okrem poskytovania zdravotnej činnosti aj iné podnikateľské činnosti, vyjadril žalobca názor, že tieto skutočnosti nebolo potrebné osobitne dokazovať, keďže vyplývajú zo živnostenského listu vydaného Okresným úradom H. na obchodné meno žalovaného, pričom ide o verejne prístupnú listinu.

5. Žalovaný v ďalšom písomnom vyjadrení uviedol, že aj keby v teoretickej rovine mal žalovaný postavenie podnikateľa, čo žalovaný v súvislosti s týmto konaním jednoznačne odmieta, predmet zmluvy sa netýkal jeho podnikateľskej činnosti. Žalobcova argumentácia existenciou živnostenského listu je prostriedkom použitým až v odvolacom konaní, pričom nejde o takú novotu, ktorej použitie by ustanovenie § 366 CSP v odvolacom konaní pripúšťalo. Navyše časť odmeny za poskytovanie právnych služieb, ktoré tvorili základ žalovaného nároku, už bola žalobcovi uhradená, ako vyplýva aj z výpovede samotného žalobcu. Napriek tomu žalobca zahrnul do žalobného nároku aj sumy za služby, ktoré mu už boli v zmysle zmluvy uhradené.

6. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, na základe včas podaného odvolania žalobcu preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné v celom rozsahu potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, dôvody zamietnutia žaloby považuje za správne. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva nasledujúce:

7. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o poskytovaní právnej pomoci medzi žalobcom a žalovaným (01.12.2003), ale aj ku dňu jej údajného ústneho ukončenia (apríl 2011), Obchodným zákonníkom sa spravujú záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Je zjavné (a v konaní nebolo ani sporné), že žalobca uzatváral zmluvu o poskytovaní právnej pomoci ako podnikateľ (§ 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka) a týkala sa jeho podnikateľskej činnosti (poskytovanie právnych služieb). To isté však nemožno povedať o žalovanom - nejde o podnikateľa, ale o príspevkovú organizáciu, ktorej zriaďovateľom bolo pôvodne Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, od 01.01.2003 Trenčiansky samosprávny kraj.

8. Pokiaľ žalobca v odvolaní argumentoval podnikateľskou činnosťou žalovaného (a živnostenským listom vydaným na obchodné meno žalovaného), odvolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že samotná skutočnosť, že niekto (či už fyzická alebo právnická osoba) má živnostenské oprávnenie, neznamená, že všetky činnosti vykonávané touto osobou sú podnikaním. Za podnikanie je možné označiť len tie činnosti, ktoré sú ako predmet podnikania zapísané v živnostenskom oprávnení. Predmetom podnikania žalovaného podľa výpisu zo živnostenského registra na obchodné meno a IČO žalovaného je (resp. v minulosti bolo) poskytovanie ubytovania na slobodárni, pranie prádla, verejné a závodné stravovanie, nakladanie s odpadmi vrátane nakladania s nebezpečnými odpadmi, prevádzkovanie zariadení slúžiacich na regeneráciu a rekondíciu, masérske služby, opravy cestných motorových vozidiel, výroba a rozvod tepla, prenájom nehnuteľností, prevádzkovanie parkovacieho systému, prevádzkovanie bazény a sauny, dopravná zdravotná služba. Vo vzťahu k týmto činnostiam treba žalovaného považovať za podnikateľa (§ 2 ods. 2 písm. b) Obchodného zákonníka). Nesporne však výrazne prevažujúca činnosť žalovaného ako nemocnice spočíva v poskytovaní zdravotnej starostlivosti (podľa zriaďovacej listiny „poskytovanie ambulantnej a ústavnej liečebno-preventívnej starostlivosti“) a vo vzťahu k tejto činnosti nemožno žalovaného považovať za podnikateľa.

9. Predmetná zmluva o poskytovaní právnej pomoci v zásade nevylučuje, aby na jej základe žalobca poskytol žalovanému právne služby tak vo vzťahu k poskytovaniu zdravotnej starostlivosti, ako aj vo vzťahu k činnostiam žalovaného, ktoré sú podľa toho, čo bolo uvedené vyššie, podnikateľskou činnosťou. Nemožno však tvrdiť, že by pri vzniku zmluvy o poskytovaní právnej pomoci bolo zrejmé, že by sa táto zmluva mala týkať podnikateľskej činnosti žalovaného (nevyplyva to ani z povahy účastníkov zmluvy, keďže na strane klienta je nemocnica, ktorej podstatná časť činnosti nie je podnikaním, a ani z ustanovení samotnej zmluvy). Okrem toho podnikateľská činnosť žalovaného je v porovnaní s jeho hlavnou činnosťou (poskytovanie zdravotnej starostlivosti) okrajová a právne služby, za ktoré odmenu žalobca urobil, predmetom tohto konania (zastupovanie žalovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16C/94/2004), sa týkali poskytovania zdravotnej starostlivosti, nie predmetov podnikania žalovaného zapísaných v živnostenskom oprávnení. Preto súd prvej inštancie správne uzavrel, že neprichádza do úvahy posúdenie daného právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka ako obchodného záväzkového vzťahu.

10. Pokiaľ ide o ustanovenie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, je zrejmé, že žalovaný nie je štátom, samosprávnou územnou jednotkou ani právnickou osobou zriadenou zákonom ako verejnoprávna inštitúcia (prvá veta citovaného ustanovenia). Žalovaný však nie je ani štátnou organizáciou (druhá veta citovaného ustanovenia) - tu odvolací súd nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že prechodom zo zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky do zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja žalovaný nestratil charakter štátnej organizácie. Príspevkové organizácie, založené územno-samosprávnou jednotkou, nemožno považovať za štátne organizácie. Na účely druhej vety citovaného ustanovenia by však muselo byť okrem charakteru žalovaného ako štátnej organizácie splnené aj to, že obsahom zmluvy je uspokojovanie verejných potrieb - tu súd prvej inštancie správne konštatoval, že konečným prijímateľom poskytovaných právnych služieb nie je verejnosť, ale samotný žalovaný, teda právny vzťah založený predmetnou zmluvou o poskytovaní právnej pomoci nemožno subsumovať ani pod § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka.

11. Ak žalobca v odvolaní argumentoval osobitným splnomocnením, ktoré mu žalovaný udelil, je potrebné uviesť, že splnomocnenie slúži na preukázanie oprávnenosti konania zástupcu v mene zastúpeného vo vzťahu k tretím subjektom, avšak splnomocnenie samo osebe nepreukazuje ani občianskoprávny, ani obchodný charakter právneho vzťahu medzi zastúpeným a zástupcom. Tento právny vzťah bol v danom prípade upravený zmluvou o poskytovaní právnej pomoci.

12. Odvolací súd teda dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne právne posúdil vec, keď predmetný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným, založený zmluvou o poskytovaní právnej pomoci z 01.12.2003, považoval za občianskoprávny a nie obchodný záväzkový vzťah a aplikoval naň ustanovenia Občianskeho zákonníka (o. i. § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka), na základe čoho uzavrel, že údajné ústne ukončenie zmluvy v apríli 2011 bolo neplatné, a teda odmena za zastupovanie žalovaného žalobcom v súdnom konaní, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16C/94/2004, sa (aj po apríli 2011) spravuje ustanoveniami zmluvy o poskytovaní právnej pomoci z 01.12.2003. Právne závery súdu prvej inštancie, týkajúce sa premlčania nároku žalobcu na hodinovú

odmenu vyplývajúceho z uvedenej zmluvy, žalobca v odvolaní nespochybnil, preto ich odvolací súd nepreskúmaval.

13. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

14. V odvolacom konaní mal plný úspech žalovaný, preto mu odvolací súd v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému odvolateľovi (žalobcovi) v celom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania (rovnako ako o výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie) rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).